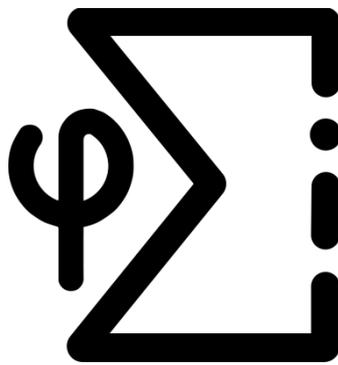

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

**Студентське наукове товариство
факультету математики і інформатики**

**Сучасні проблеми математики та її застосування в
природничих науках та інформаційних технологіях»**

**Тези доповідей XVIII Міжнародної
уауково-практичної конференції студентів та молодих вчених**

(10 - 11 травня 2024)

Харків

Штучний інтелект у сфері архівістики: переваги та можливості

Ічанська Н.В.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

email:itm.ichanska@nupr.edu.ua

Пікалова В.В.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

email:lerapikalova4@gmail.com

У роботі визначено роль і можливості штучного інтелекту в контексті бібліотечних та архівних справ.

Швидкий прогрес штучного інтелекту сприяв застосуванню його у різних сферах, які відіграють ключову роль у збереженні, обробці та доступі до інформації, таких як архіви, бібліотеки, служби безпеки тощо. Це дозволило їм вдосконалити свої методи роботи та відповідати сучасним тенденціям [1].

За останні десятиліття штучний інтелект значно розвинувся і знайшов своє застосування у багатьох галузях, включаючи архівознавство, де він використовується для автоматизації процесів упорядкування, зберігання та доступу до архівних документів.

Архівознавство - це наукова дисципліна, що вивчає політичні, науково-правові та практичні аспекти організації архівних документів та роботи архівних установ. У архівних установах проводяться різноманітні процеси, такі як упорядкування та систематизація даних, обробка та реставрація архівних документів, зберігання інформації у електронному форматі, доступу до архівних матеріалів, дослідження архівних документів, збереження фізичного стану документів тощо.

У сфері архівознавства працюють фахівці різних профілів, такі як архівісти, археографи, дослідники, технічні спеціалісти, консерватори та інші. Застосування штучного інтелекту може значно полегшити їх робочі процеси, удосконалюючи такі аспекти як:

1. Ефективне аналізування та обробка документів: ШІ дозволяє швидко аналізувати та обробляти великі обсяги архівних матеріалів, що сприяє підвищенню продуктивності та точності роботи.

2. Виявлення та виправлення помилок: ШІ може ідентифікувати потенційні помилки або неточності в описах архівних документів, допомагаючи працівникам архівів у покращенні якості та достовірності архівного опису.

3. Оптимізація робочих процесів: Застосування ШІ дозволяє автоматизувати багато рутинних завдань, таких як індексація та категоризація документів, що сприяє збільшенню ефективності та зниженню часових витрат.

4. Забезпечення доступу до інформації: Використання ШІ у архіві допомагає полегшити пошук та отримання архівних матеріалів, що сприяє збільшенню доступності та використання архівів для досліджень та освітніх цілей [2].

На сьогоднішній день уже є певні досягнення з використання ШІ для архівів і підтвердженням цього є створення сучасної комп'ютерної програми для архівів на основі ШІ розробленої студентами Львівської політехніки. У Державному архіві Львівської області вже впроваджується система штучного інтелекту, розроблена студентами, яка допомагає працівникам архіву швидко знаходити та виправляти помилки в номенклатурі документів, що значно економить час.

Система штучного інтелекту аналізує текст документів, які надходять до архіву, та підкреслює ті частини, які ймовірно містять помилки. Це дозволяє працівникам архіву швидко знаходити та виправляти неточності, роблячи опис документів більш чітким та достовірним [3].

Ще одним прикладом продуктивного використання ШІ є застосування системи штучного інтелекту в архівній справі проєкт "РобоАрхів", який розробляється в Україні.

Проєкт "РобоАрхів" є інноваційною ініціативою, спрямованою на використання штучного інтелекту в архівній справі. Він скерований на автоматизацію процесів обробки архівних документів за допомогою розумних технологій, включаючи машинне навчання та опрацювання природної мови. Основною метою проєкту є автоматизація обробки архівних документів та оптимізація робочих процесів у сфері архівознавства.

Основні функціональні можливості "РобоАрхів" включають:

1. Автоматизовану обробку архівних документів: система аналізує та класифікує документи за різними критеріями.

2. Розпізнавання тексту: програма виявляє та витягує текстову інформацію з архівних матеріалів.

3. Пошук та ідентифікація документів: за допомогою алгоритмів штучного інтелекту система здійснює швидкий та точний пошук архівних документів.

4. Автоматизоване створення описів: "РобоАрхів" допомагає у створенні описів архівних фондів та колекцій, що спрощує роботу архіваріусів та забезпечує їхню стандартизацію.

Отже, штучний інтелект може бути застосований в архівознавстві для автоматизації процесів обробки та аналізу архівних документів, розпізнавання та класифікації даних, створення електронних каталогів інформаційних ресурсів, прогнозування та виявлення зв'язків між документами. Що сприяє покращенню організації та доступу до архівних матеріалів, що робить архіви більш ефективними та корисними для суспільства.

Література:

1. Архівознавство: поняття, завдання та функції. Реферат. URL: [Архівознавство: поняття, завдання та функції. Реферат – Освіта.UA \(osvita.ua\)](https://osvita.ua) (дата звернення 06.04.2024)
2. Приклади застосування ШІ в галузі. URL: <http://surl.li/tmqya> (дата звернення 06.04.2024)
3. У Львівській політехніці розробили систему штучного інтелекту для роботи з архівами. URL: <https://osvita.loda.gov.ua/?page=blog&id=785> (дата звернення: 06.04.2024)